

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sōkratus Scholastiku Kai Ermeiu Sozomenu Ekklesiastikē Istoria

Socrates <Scholasticus>

Mogvntiae, 1677

Caput XXIX. De Monachis in Thebaide degentibus: Apollo, Dorotheo, Piammone, Ioanne, Marco, Apollonio, Paulo Fermensi, Pachon, Stephano, & Pior.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14233

δλοφρέμων ἀπέδρασεν Ἰπποκράτους ἢ
 τότε πατέρες μοναχῶν ἦσαν, ἰσίδωρος τε
 καὶ σεραπίων, καὶ διοσκορῶς· ἀλλ' ἰσίδωρος
 μὲν, πάντως ὅθεν ἀειφράξας τὸ μοναστή-
 ριον, ἐπεμελεῖτο μηδὲνα τῷ ἔνδον θύραζε
 εἶναι, καὶ πάντα τὰ Ἰππὶδεια ἔχειν σερα-
 πίων δ' ἐπεὶ τὸν δευρονοίῳ διέτελει, ἀμφὶ
 οὗ μύριας ὕφ' ἑαυτὸν ἔχων· πάντα δ' ἡ γῆ
 οἰκείων ἰδρώτων τὰ Ἰππὶδεια ποιεῖται,
 καὶ ἄλλοις δεομύροις χορηγεῖν ὥρα ἢ θέρους
 ἢ ἡμῶν ἀμύρτες, δοκῶν αὐτοῖς σίτον
 ἀπελθεῖν, καὶ ἄλλοις μοναχοῖς μελεδίδεν
 διοσκορῶ δ' ἐπὶ πλείους ἐκαθ' ἑφοίτων πρεσ-
 βύτερον ἢ ὄν, ἐν τῷ ἱερατικῷ διαπάσης ἀκρι-
 βείας ἐχώρει βασιλῶν καὶ Ἰππελεῶς
 ἀνακρίνων οὗν περσιόνας τοῖς μυστηρίοις,
 ὥστε αὐτὰς ἀποκαθαῖραν τὸν νῦν, καὶ μὴ
 σιωπεῖν ἢ πεπεραχέναι δεινόν· ἀκριβέ-
 σερον ἢ τότε ἐγχεῖτο καὶ τῷ μετὰ δόσιν τῷ
 θεῶν μυστηρίων, καὶ ἐυλόγητος πρεσβύτερος
 ὁ φασὶν ἱερωμύρον, ἀεὶ ἔγνωσεν ἐγκρίνα
 τῆς τῷ περσιόνας ἐνοίας ἐπὶ τούτῳ, ὡς
 καὶ τὰ ἡμαρτυρία σαφῶς διελέγχειν, καὶ
 τὰ κατὰ νῦν ἐκάσῳ κρυπτόμυρα ἐφορᾷ οὗν
 ἐν κακῶς πεπραχότας, ἢ καὶ τῷ φαύλῳ
 βελδυσάμενης, τῶς εἶργε δυσιαστῆρις, δὴ-
 λῶ ποιήσας τῷ ἀμαρτῶν μετὰ μελεῖα δὲ
 καθαρθένιας, πάλιν περσιότα.

A demonis faciem combussit. Atque ita
 demon stridens atque ejulans aufugit,
 Sed & Isidorus & Serapion ac Diofco-
 rus, nobilissimi tunc temporis Mona-
 chorum patres fuerunt. Et Isidorus qui-
 dem, cum Monasterium suum undique
 circumspexisset, diligenter cavebat, ne
 quis foras egrederetur, studens ut om-
 nia necessaria intus suppeterent. Se-
 rapion vero juxta Arsenoiticam Prate-
 cturam vixit, mille circiter Monachos
 regens. Quos omnes ita instituebat, ut
 propriis laboribus victum sibi compara-
 rent, & aliis indigentibus subministra-
 rent. Messis autem tempore, pretio con-
 ducti fruges metebant, & frumentum
 quod sibi sufficeret recondebant, & aliis
 Monachis gratis dabant. Diofcori vero,
 haud plures quam centum erant, disci-
 puli. Qui cum esset Presbyter, sum-
 ma cum diligentia sacerdotale munus
 implebat; eos qui ad sacra mysteria ac-
 cederent, examinans & accurate diju-
 dicans: ita ut mente antea perpurgata,
 nec ullius admitti sceleris conscii acce-
 derent. Adhuc illo severior in sacris my-
 steriis impertiendis fuit tum Eulogius
 Presbyter. Quem ferunt cum rem divi-
 nam faceret, accedentium cogitatio-
 nes usque adeo prænovisse, ut delicta
 eorum certissime coargueret, & quæ sin-
 guli penitus in mente recondita habe-
 bant perspiceret. Eos igitur qui mali
 quidpiam perpetrassent, aut patrare de-
 crevissent, aliquandiu arcebat ab altari,
 delicta eorum in apertum proferens.
 Postea vero penitentia purgatos, ad my-
 steria admittebat.

Κεφ. κθ.

CAPUT XXIX.

Ἡ δὲ ἐν Θεβαΐδι μοναχῶν, ἀπολλῶ, δωροθέου, πιάμμου,
 ἰωάννου, μαρκου, μακαρίου, διοσκορῶ, μακρίου,
 παύλου ἢ ἐν Φέρμῳ, παχῶν, σεραπίου, καὶ
 πίου.

D De Monachis in Thebaide degentibus:
 Apollo, Dorotheo, Piammone, Ioanne,
 Marco, Apollonio, Paulo Fermensi, Pa-
 chon, Stephano, & Pior.

Κατὰ τέρας ἢ καὶ ἀπολλῶς ἐν Θεβαΐδι
 διέτελει ὅς ἦδ' ἄν δευρομύρον, ἐφιλο-
 σόφησεν ἐπὶ τεσσαράκοντα ἢ ἔτη τὴν ἐρη-
 μὸν οἰκήσας, ἀνήλαιον ὑπὸ τὸ ὄρη πη-
 σίον τῆς οἰκείας, τῷ Θεῷ χησάντος κατέ-
 λαβεν ὑπὸ ἢ πνίθης θυμαλιερῶν, ἐν
 ἀλύῳ ἐπίσημῳ ἐγχεῖτο, ἢ ἡγεμῶν πλείσων

H Orum temporibus æqualis Apol-
 los vixit in Thebaide. Qui cum
 pubescere adhuc inciperet, philosophari
 instituit. Cumque in solitudine mansit-
 set per annos quadraginta, tandem spe-
 luncam ad radices montis sitam, haud
 procul ab hominum domiciliis, divino
 monitus oraculo occupavit. Ubi præ
 miraculorum multitudine, brevi con-
 spicuis & complurium Monachorum

pater evasit. Nam & utilibus documentis omnes ad virtutem alliciebat. Verum quænam fuerit ejus vivendi ratio, & quanta quamque divina miracula patravertit, Timotheus Alexandrinæ Ecclesiæ Episcopus commemorat: qui & hujus viri, & aliorum, quorum antea mentionem feci, vitam literis prodidit. Porto tunc temporis, multi boni viri in Alexandrinorum regione sedulo philolophabantur, numero circitero bis mille. Quorum alii degebant in locis quæ eremica dicuntur: alii circa Mareoten & vicinos Libyas incolebant. Inter quos maxime enituit Dorotheus, patria Thebæus: cujus hæc fuit vivendi ratio, ut interdum quidem ex vicino mari lapides colligeret, & quotannis cellulam construeret, eamque donaret iis qui sibi ipsi ædificare non possent; Noctu vero ex palmarum foliis funiculos texens, sportulas ad parandum sibi victum faceret. Cibus erat illi, panis quidem uncia sex, & minutorum olerum fasciculus, potus autem aqua. Cumque hoc genus abstinentiæ ab ineunte ætate exerceisset, ne senex quidem illud dimisit. Nec unquam visus est super stoream aut in lecto dormire, nec quietis causa pedes extendere, nec sua sponte somnum petere. Sed dum opus faceret aut comederet, cogente natura tantisper claudebat oculos: adeo ut sæpe numero inter edendum dormitanti, cibus ex ore excideret. Contigit aliquando ut supra modum somno oppressus, in stoream imprudens decideret. Quam ob causam dolore affectus, submissa voce dixit: si Angelis persuaseris, ut dormiant, persuadebis etiam studiose philolophanti. Seipsum autem designabat his verbis, somnum ipsum fortasse alloquens, aut dæmonem bonis actibus adversantem. Porto cum tot ac tantis se laboribus maceraret, quidam ad eum accedens: cur, inquit, corpus tuum tantopere enecas? Cui ille, quia me ipsum enecat, respondit. Piammon præterea & Joannes, juxta Diolcum Ægypti, nobilissimis monasteriis eo tempore præfuerunt: & cum essent Presbyteri, summa cura & gravitate sacerdotale munus obierunt. Et Piammon quidem, cum aliquando rem divinam faceret, divinum Angelum vidisse dicitur, stantem juxta sacrum altare: qui Monachorum quidem

μοναχῶν ἦν ἡ δὲ ταῖς διδασκαλίαις εἰς ἀφελίαν ἐπαγωγός· ἀλλ' οἷα μὲν ἀγαθῇ ἐχρήσθη, & ἡλικίῳ ἦν θείῳ καὶ ἀποδείξων πραγμάτων ποιήσῃς, ἰσορροπιοῦσθαι τὴν ἀλεξανδρείαν ἐκκλησίαν διηγερούσας· ἀ' μαλα αὐτῶν, καὶ πολλῶν ὧν ἐπεμνήσθη, καὶ ἄλλων δοκιμῶν μοναχῶν ἐδὴ βίβας διεξελθῶν· ἐν δὲ τῷ τότε, πολλοὶ καὶ ἀγαθοὶ σαρδαίως ἐφίλοσθησαν ἀνατὴν ἀλεξάνδρειαν, ἀμφὶ δὲ ἀγγέλοι ὄντες· ὧν οἱ μὲν, ἐν τοῖς καλεμαῖς ἐρημικοῖς ὤκουν· οἱ δὲ, παρὶ τὸν μαρμαρῶν καὶ ἐδὴ ἐκ γειτόνων λίβας· ὡς φησὶ δὲ ἐν τῷ τῷ δὲ πρὸς διέπρεπε διαρθεῖσθαι θεοαἰετὸν τὸ γένος· ὅ βίβας ἦν, ἐν ἡμέρῃ μὴν, διὰ τῆς πέλας θαλάσσης λίβας συλλέγειν, καὶ ἔτας ἐκάστω οἰκίδιον κατασκευάζειν, καὶ δίδοναι τοῖς μὴ δυναμῶν ἐκαστοῖς οἰκοδομεῖν· νύκτωρ δὲ εἰς αὐτὴν διατροφὴν ἐκ Φοινίκων φύλλων σιτοῦς πικρῶν, στυραίδας εἰργάζετο· τροφὴ δὲ ἦν αὐτῶν ἄρτε ἐγκύαι ἐξ, καὶ λεπτῶν λαγύρων δέμα, & ὕδωρ ποτόν· ἐν τοῖς δὲ ἄνω ἀσκήσας, & διέλιπε καὶ γερῶν ὡς ἐδὲ ποτε ὠρῆθη τῷ ῥιπὸς ἢ κλίτης καταδύσας, ἢ ἐδὴ πόδας ἐκτείνας αἰεῖσαι, ἢ ἐκῶν ὑπὸ ἑαυτῶν ὀρθῶς· πολλῶν δὲ ἐργαζομένων ἢ ἐδῶν, βιασθεῖς ὑπὸ τῶν φύσας, ἐμυσσε ἐδὴ ὀφθαλμοῦς· ὡς πολλὰς νύκτας ζοῖσθαι ἐν τῷ ἐδῶν, ἐκπεσεῖν τῶν ἐργαζομένων· ὡς γὰρ εἰς ἀγροὺς κελεύθει τῶν ὑπῶν, ἐλαθεν ἐπὶ τῷ ῥιπὸς πεσῶν καὶ περὶ λυπῶν ἐπὶ τῷ γεγῶνως, ἡρέμα ἔσθαι, εἰ τις ἀγγέλος πείσεις καθάσθαι, πείσεις καὶ τὸν σαρδαίων ὑπεδῆλες ἢ ἐαυτὸν, πρὸς τὸν ὑπὸ τῶν νόμων τῶν σαρδαίων πρῶτος· ὡς ἔσθαι ἀπομοχθῆντι ὑπερσελθῶν περὶ ἐσθαι τίτῳ σῶματὸν ἀποκλείνεις τοσῶτον; ὅπ μὲν ἀποκλείνεις, ἀπὸ κείνατ' ἢ πᾶμμων ἢ καὶ Ἰωάννης τῶν κείνατ' περὶ διορκόν τ' αἰγύπτου, ἐπισημοτάτων πρῶτον τοῦ μοναστηρίου ἐπιμελέστατα τε καὶ μετὰ σεμνῶς πρῶτος ὄντες, τὴν ἰσορροπιοῦσθαι μείψασαν λέγει· δὲ ποτε τὸν πᾶμμων ἰσορροπιοῦσθαι, θεασασθαι περὶ τὴν ἰσορροπιοῦσθαι τῶν ἀγγέλων ἐσῶτα, καὶ τῶν μοναχῶν τῶν παρόντων

παρόσιας ἐγρέφειν βίβλω πνί εἶν ἡ δόξον·
 τα, ἀπαλείφειν Ἰωάννη ἡ τοσαύτω ἐδωρή-
 σατο δύναμιν ὁ Θεὸς κτ' παθῶν καὶ νοσημά-
 των, ὡς πολλὰς ἰάσαται ποδαλγας, καὶ
 τὰ ἄρθρα διαλελυμένα· ἐν τέρτῳ ἡ καὶ
 βενιαμιν γηρολέθ' δὲ μάλα λαμπρῶς
 ἀνά τὴν σιήτην ἐφιλοσόφει, δῶρον ἔχων πᾶσι
 Θεῶ, δίχα φαρμάκων ἐπαφῇ μόνῃ χειρὸς,
 ἢ ἐλαίῳ ἢ ἐπὶνυχέῳ, πάσης ἀπαλλάσσει νό-
 σεσ' οὐδὲ κάμνοιας· τὸν δὲ τοιοῦτον, λόγῳ
 οὐδὲρ ἀπεισόντα, τοσοῦτον οἰδήσασα τὸ σῶ-
 μα, ὡς μὴ δυνήθηναί δια τῶν θυρῶν ἔξι-
 κήματ' ἐν ᾧ διήγρη ἐκκομιθῆναι, εἰ
 μὴ σὺ ταῖς θύραις καὶ ταῖς πύλαις ἀδας
 καθεῖλον· ἐν δὲ τῷ νοσηῖν, ἐν κλινῇ κείσται
 μὴ δυνάμει, ἀμφὶ οὐδὲ ὀκτὼ μῆνας
 πᾶσι δίφρῳ πλατυλάτῃ ἐκαθίζετο, σιωπή-
 σαι οὐδὲ κάμνοιας ἰώμεν, αὐτὸς μηδὲν
 δυσφορῶν ὅτι μὴ τῆς ἐχέσης αὐτὸν νόσεα
 ἀπὸ πλάτῃετ' μάλλον μὴ ἐν καὶ οὐδὲ ὀρῶν-
 ταις παρεμυθεῖτο, καὶ ἐλιπαρεῖ τὸν Θεὸν ἰκε-
 τῶναι ὡς τῆς αὐτῆς ψυχῆς σώματ' δὲ
 αὐτῷ μηδὲν μέλει· ἐπεὶ καὶ ἐνεκέν, εἰδὲν
 με ὠνήσεν, ἔφη, καὶ κακῶς πάσχον, ὅσα
 ἐλαψέ κατ' ἐκείνο δὲ καιρῷ ἐν σιήτην διέ-
 κρισε μαρκοῦ τὸ ὀαοίδιμ', καὶ μακάριον ὁ
 καὶ δπολλώνιον, καὶ μωσῆς ὁ αἰθίοψ' φα-
 ριῶν μαρκὸν μὴν, καὶ ἐν τῷ νέῳ τῆς ἡλικίας εἰς
 ἄνω πρῶτον καὶ σῶφρονα, καὶ μνήμονα ἰε-
 ραφῶν ἡγρέαζ' θεοφιλή ἡ πᾶσι τοσοῦ-
 τῶ, ὡς ἰσχυρῆσθε μακάριον τὸν αὐτὸν πρῶ-
 τερῶν ὄντα τῶν κελίων, μηδὲ πώποτε
 παρ' αὐτῶ λαβεῖν ἂν θέμις ἰερέσει διδόναι
 τοῖς μεμνημένοις πρὸ τὴν ἱεράν τεράπεζαν
 ἀγέλα· ἡ αὐτῶ ἐδίδε, ἐ τὴν χειρῶν μέχρη τῶ
 κατ' ἐ μόνος ἔλεγε θεωρεῖν μακαρίῳ ἡ ἐδόθη
 χάρις ὑπὸ Θεῶ, ὡς εὐφρονεῖν τῶν δαιμόνων·
 ἔμετ' ἡ αὐτῶ τὴν δεξιὴν πρὸ φασίς τ' φιλο-
 φίας, ἀκίσι· φον· ἔτι γὰρ βέπαις ὦν,
 πρὸ αἰῶ ἐνεμε πρὸ τὴν μαρείαν λίμνῳ, καὶ
 παύων, τινὰ τῶ ὀμηλικῶν ἀνεῖλε· δέισας τὲ
 δέειμ δὲ ἴκλω, ἐφυγῆν εἰς τὴν ἐρημίαν αἰ-
 φη· ἡ ἐπὶ πρία ἔτη μὲν ταῦτα διάγων,
 αὐτῶ οἰκίδιον μικρὸν ἑαυτῶ κατεσκεύα-
 σεν, ἐν ᾧ εἴκοσι καὶ πέντε ἔτη διέτριψεν ἔλε-
 γον ἡ οἱ γε αὐτῶ ἀκηκόεσαν, ὡς πολλὴν

A presentium nomina in quodam libello
 perscriberet, absentes autem expun-
 geret. Joanni vero tantam vim ac po-
 testatem in morbos ac languores Deus
 indulgit, ut multos pedum dolore vexa-
 tos, & paralyticos sanaret. Iisdem
 temporibus Benjamin senex circa Sce-
 tim eximie philosophatus est: cui De-
 us id gratia concesserat, ut absque ul-
 lis medicamentis, solo manus conta-
 ctu, aut oleo quod preceatione sua bene-
 dixerat, quovis morbo aegros libera-
 ret. Atque hic tantus vir, cum in mor-
 bum aquae intercutis incidisset, usque
 adeo corpore intumuisse dicitur, ut
 per januam cellae in qua degebat, ef-
 ferri non potuerit, nisi postibus ipsis si-
 mul cum janua everfis. Porro inter
 aegrotandum, cum in lecto decumbe-
 re non posset, octo circiter mensium
 spatio sedit in sella quadam latissima,
 aegris more solito sanitatem restituens;
 nec iniquo animo ferens quod suo ipse
 morbo nequaquam liberaretur. Quin
 potius consolabatur eos qui ipsum vi-
 serent, rogabatque ut pro ipsius anima
 supplices Deum orarent. Corporis enim
 nullam sibi curam esse aiebat. Quip-
 pe dum, inquit, bene valeret, nihil mihi
 profuit: & nunc male habens, nihil de-
 trimenti attulit. Per idem tempus ce-
 lebris ille Marcus, & Macarius Jun-
 nior, & Apollonius, & Moses Aethi-
 ops Scetim incolebant. Et Marcum
 quidem, ab incunte adolescentia admo-
 dum mitem ac temperantem fuisse per-
 hibent, & sacrae Scripturae libros me-
 moria tenuisse: Deo vero ita charum
 fuisse: ut Macarius qui Cellarum Pres-
 byter fuit, saepe affirmaverit, Marcum
 nunquam ab ipso accepisse quae sacerdo-
 tes fidelibus ad altare praebere jus fas-
 que est: sed Angelum ei praebuisse,
 D
 cujus manum ad juncturam usque dun-
 taxat, se vidisse dicebat. Macario ve-
 ru donatum fuit a Deo, ut daemones
 contemneret. Occasionem porro
 philosophandi ei primum praebuit cae-
 des fortuito perpetrata. Nam cum esset
 adolescens, oves pascebat circa Mareo-
 ticum lacum. Cumque inter ludendum,
 quendam ex aequalibus suis interfecisset,
 veritus ne poenas daret, in solitudi-
 nem se recepit. Illic triennii spatio sub
 divo moratus, parvam sibi cellam ibi-
 dem construxit, in qua quinque & vi-
 ginti annos exegit. Narrabantque ii qui
 ex ipso id audierant, ipsum calamitati

illi gratias referre solitum, & eadem il-
lam fortuito factam, salutarem appellas-
se, quæ Philosophiæ ac beatæ vitæ occa-
sionem ipsi attulisset. Apollonius au-
tem, cum antea cto tempore mercatu-
ram fecisset, jam in senium vergens, ad
Scetim se contulit. Cumque confi-
deraret, se ob ingravescentem ætatem,
nec scribendi artem, nec ullam aliam
posse addiscere, varias species medi-
camentorū & ciborū qui commodi sunt
ægotantibus, suâ pecuniâ coemens,
singulas Monachorum januas circui-
bat, ad horam usque nonam ægros
invisens. Quod quidem exercitati-
onis genus cum sibi commodum repe-
risset, ita deinceps conversatus est. Et
cum moriturus esset, quæcunque ha-
bebat, alteri tradens, mandavit ut idem
officium exerceret. Moses vero cum
esset servus, propter improbitatem ex
ædibus domini sui eiectus, & ad la-
trocinandum conversus, agmini latro-
num ducem se præbuit. Qui cum
multa scelera commisisset, multasque
cædes patrasset, casu quodam ad mo-
nasticam vitam translatus est, ac re-
pente ad summum Philosophiæ fasti-
gium evasit. Nam quoniam bona cor-
poris habitudine, quam ex priore victu
contraxerat, adhuc fervens, ad cogita-
tiones fœdæ libidinis incitabatur, omni
philosophicæ exercitationis genere cor-
pus suum maceravit: nunc exiguo pane
victitans sine obsonio: nunc plurimum
operis faciens, oransque quinquages.
Interdum etiam singulis noctibus stans,
per lex continuos annos orabat, nec
genua flectens, nec oculos claudens
ad somnum capiendum. Nonnunquam
Monachorum cellas noctu circumiens,
hydrias singulorum clam aqua imple-
bat. Quod quidem laboriosum erat in-
primis: Ab aliis enim decem; ab aliis
viginti: a quibusdam vero triginta & amplius
stadiis aberat locus ille, unde
aquam hauriebant. Diu tamen pristi-
num robur retinuit, licet plurimis exer-
citationibus illud frangere studuisset, &
affiduis vexationibus corpus attereret.
Porro cum latrones aliquando in cel-
lam in qua solus philosophabatur irru-
pissent, ipse cunctos comprehensisse ac
ligasse dicitur. Et quamvis quatuor nu-
mero essent, humeris suis impositos tu-
lisse ad Ecclesiam, ac reliquis Mona-
chis permisisse, ut de illis statuerent,

ὡμολόγει χάριν τῆ συμφορᾶ, καὶ ἑαυτὸν
ἀπεκαλεῖ τὸν ἀκέραιον Φόρον. Φιλοσοφίας καὶ
μακαρίας εἰς αἴτιον ἀπὸ γενημηδίων ἀπο-
λάνει. ὁ δὲ τὸν ἄλλον χρόνον ἐμπορείαν με-
λιών, ἢ δὴ παρὰ γῆρας ἐλαύνων, ἵππῳ τῷ σπι-
τῶν ἤλθε λογισάμενος. δὲ ὡς ἔτε γράσει,
ἔτε ἄλλην πινὰ τέχνῳ μαθεῖν οἷος τὸ ἐπὶ
διὰ τὴν ἡλικίαν, παλιδοπαῶν Φαρμα-
κῶν εἶδη καὶ ἐδεσμάτων ἐπιηδέειαν τῶν
κάμνεσιν, ἃς οἰκείων χρημάτων ἀπο-
μῆρος, ἀνά ἐκάστῳ ὑπερὰ μοναστικῆν πε-
B ρεῖν μέχρις ἐνάτης ἡμέρας, ἐφορῶν ὁδο-
σύντας ἐπιηδέειαν ὅ τὰν τῶν ἀπὸ τῶν
ἀσκησῶν ἑυρών, ὡς ἐπολιεύσατο μέλιων
ἢ τελοδίαν, ἄλλῳ παρὰ δὲ ἀ εἶχε, ὁ-
λεῖλα τὰ αὐτὰ ποιεῖν μωσῆς ὁ δὲ ἵπ-
πῶν, διὰ μοχθηρίαν ὄξηλαθῆ τῆς αἰσῆς
ἔκκλημηδρε: καὶ εἰς ληθείας τεταπίς, ἡ-
σρικῆ τάγματες ἠγείτο πολλὰς ὁ κακῆ-
γῆσας, καὶ πολλὰς Φόνας τομῆσας, ἐκ
παρὰ ληθείας πρὸς τὸν μοναστικὸν μετῴ-
βιον, καὶ ἀδρόον εἰς δὲ τῶν φιλοσοφίας
C ἐπέδωκεν ἐπεὶ γέν ἐκ τῆς παρὰ ληθείας
διαίτης ἐνεξία ζῆων, καὶ παρὰ Φαί-
σας ἡδονῶν κινεμένη. μυρίαὶ ἀσκησῶν
σῶμα κατέτηξε πῆ μὴν διχα ὄφθαλμοῖς
ἀρτῶν δεκόμενος. πῆ δὲ πλείστον ἐργῶν
ἀνύων, καὶ πενήκωσόν ἐυχόμενος. πῆ
ἐπὶ ἔξ ἔτεσιν ὀλοκλήρου ἐκάστῳ νύκτα ἐσθῆ-
παρὰ σπυχέλο, μήτε γόνυ κλίων, μήτε ὀδο-
ὄφθαλμοῦ μῶν εἰς ὑπνον ἄλλοις ὅ νύκτα
παρὰ ὄντας οἰκήσεις τῶν μοναχῶν, λαθεῖν
τὴν ἐκάστῳ ὑδρίαν ἐπλήρῳ ὑδάτος. ἢ δὲ τῶν
το λῆαν ἐργῶδες τῶν μὴν γῶ, σαδίοις δὲ
καὶ τῶν δὲ, εἰκοσὶ τῶν ὅ, καὶ τετακῶν
D καὶ πλέον διεισήκει ὁ τόπος ὅθεν ὑδνεῖται
το δὲ μέμενε ὅ ἐπὶ πολὺ τῶν παρὰ ληθείας
ἰσχυρῶν ἔχων, καίπερ ταῖς πολλαῖς ἀσκησῶν
καθελεῖν ταύτην παρὰ δάζων, καὶ τὸ σῶμα
ταῖς ταλαιπωρίαῖς παρὰ (ὡν λέγει) ὅ
ποδὲ ληθείας καθάρα μόνιας τὸν τόπον
ὅ μόνος ἐφιλοσόφει, συλλαβῶν παρὰ
καὶ δῆσαι, καὶ τεσσαρὰς οἷας τοῖς ἀπὸ
ἐπιθεῖναι, καὶ εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἀγαγεῖν.
συμμοναζέσθιν ἐπιτρέψαι τὰ παρὰ αὐτῶν

ὡς μὴ θεμιτόν αὐτῷ ἔτι μηδένα κακῶς
 ποιῆν· Φασὶ γὰρ ἄπο κακίας εἰς ἀρετὴν
 μηδενί τοσαύτην ὑπάρχει μεταβολήν. ὡς
 τε ἀπὸ μὴν Ἰππυάδου μοναστικῆς φιλο-
 σοφίας· Ἰξάσιον δὲ φόβον τοῖς δαίμοσιν
 ἐμποῖσται, καὶ πρῶτον γινώσκουσι τῶν
 ἐν σκήτει μοναχῶν· ὁ μὲν ἐν τοιαύτων
 πολλὰς δόξας μαθητὰς καταλιπὼν,
 ἀμφὶ τὰ ἐδομηκότα καὶ πέντε ἔτη γεγο-
 νῆς ἐτελεύτησεν· Ἰππὶ ταύτης δὲ τῆς βα-
 σιλείας ἐγγυεῖτο Παύλῳ καὶ Παχῶν, σέ-
 φανός τε καὶ μωσῆς, ἀμφὺ λυβίαι, καὶ
 πῖος ὁ ἀγύπτιος· ὡκεν δὲ, Παύλῳ
 μὴ ἐν φέμεν ὄρθῳ ἢ τῆτο ἐν σκήτει, ἔ-
 μίας πέντακοσίων ἀσκήτας ἔχων· εἰργά-
 ζετο δὲ ἕδεν, ἔδὲ ἐλάμβανέ τι πῶ-
 τε, πλὴν ὅσον ἠδῆεν· ἠύχετο δὲ μόνον,
 ὡσπερ φόβον τινὰ πριακοσίας ἐυχὰς ἐκά-
 σης ἡμέρας διποδιδῆς τῷ Θεῷ· ἵνα δὲ
 μὴ λαθῶν διαμάρη τῆ δριθυμῆ, πρια-
 κοσίας ψυφίδας τῷ κόλπῳ ἐμβάλλων,
 καὶ ἐκάσθη ἐυχῶν ψυφίδα ἐκείπαι ἀ-
 καλαθέντων δὲ τῶν λίθων, δῆλον ἐγγυε-
 το τὰς ἰσαριθμῆς τοῖς λίθοις ἐυχὰς πε-
 πηρωῖσται καὶ Παχῶν δὲ τότε ἐν σκή-
 τη διέπρεπεν ὄν ἐν νέου μέχρι γῆρας
 πολιδυστάμων, ἔτε σῶμα δὲ ἔχων,
 ἔτε πᾶσι ψυχῆς, ἔτε δαίμων, ἀναν-
 ῶον ἐφώρασε πᾶσι τῶν ἐγκρατειῶν, ὡ-
 σὶ κρεταῖν τὸν φιλόσοφον· σέφανῳ δὲ
 πᾶσι τὸν μαρεῶτιν τῶν οἰκιστῶν εἶχεν, ὅσα
 ἀπὸ τῆς μαρμαρικῆς δι' ἀκρεῖας δὲ
 καὶ τελειοτάτης χωρήσας ἀσκήσεως, Ἰπ-
 πῆσκοντα ἔτεσιν, ἐυδοκιμώτατῳ ἐγγυε-
 μαχός, καὶ ἀντωνίῳ τῷ μεγάλῳ γνώρι-
 μῳ· ἐγγυεῖτο δὲ πρῶτῳ, καὶ ἄφους εἰς ἀ-
 γων, καὶ ἐν ταῖς ὁμιλίαις ἠδύς καὶ ὠφέ-
 λιμῳ, καὶ ἰκανὸς τὰς τῶν λυπεμένων ψυ-
 χὰς κηλεῖν, καὶ Ἰππὶ τὸ ἔνθυμον μεταβάλλ-
 λεν, εἰ καὶ ἀναγκαίαις λύπαις περιχαί-
 λημῶνοι, ἐτύγχανον τοιαύτῳ ἢ ἢν καὶ πᾶσι
 τὰς οἰκίας συμφορὰς· ἀμέλει χαλεπῶ-
 ἔ ἀνάτε παθῆς ἐνοκῆσαιτῳ αὐτῷ, τὰ
 διεφθαρμένα μέλη τοῖς ἰατροῖς τέμνειν
 πῶτα δὲ, εἰργάζετο ταῖς χερσὶ φύλλα φοι-
 νικῶν πλεκτῶν καὶ τοῖς παρῶσι σινεβέλλου

A quando ipsi jam nefas esset quenquam
 malo afficere. Ajunt enim nemini
 unquam talem ac tantam mutationem
 ex vitio ad virtutem contigisse, quan-
 tam isti: quippe qui ad culmen mo-
 nasticæ Philosophiæ pervenerit, &
 dæmonibus maximum terrorem incuf-
 ferit, & Scetiensium Monachorum
 presbyter factus sit. Atque hic qui-
 dem tantus vir, annos circiter septua-
 ginta quinque natus, excessit à vita,
 multis præstantibus discipulis post se
 relictis. Eodem Imperatore regnante
 vixit Paulus & Pachon; Stephanus
 item ac Moses, ambo Lybies; &
 Pior Ægyptius. Ac Paulus quidem
 degebat in Ferme, qui mons est in
 Sceti; haud pauciores quingentis Mo-
 nachos habens. Nullum hic opus faciebat,
 nec ab ullo accipiebat quicquam,
 præterquam quod esurus esset.
 Orationi tantum vacabat, trecentas
 orationes, velut tributum quoddam
 quotidie persolvens Deo. Ac ne
 forte aberraret ab integro numero,
 trecentis lapillis in sinum suum conge-
 stis, ad singulas preces singulos
 projiciebat lapillos. Absumptis itaque
 lapillis, planum fiebat orationes
 numero lapillorum æquales jam com-
 pletas esse. Pachon quoque tunc
 temporis in Sceti celebris fuit. Qui
 cum ab adolescentia usque ad ultimam
 senectutem vixisset in solitudine, ta-
 men nec bona corporis habitudo, nec
 perturbatio animi, nec dæmon, circa
 abstinentiam eorum à quibus Philo-
 sophum abstinere decet, eum unquam
 ignavum deprehendit. Iam vero
 Stephanus circa Mareotem habita-
 bat, haud procul à Marmarice. Qui
 cum severâ ac perfectissimâ disciplinâ
 sese exercuisset per annos sexaginta, ce-
 leberrimus existit Monachus, & magno
 Antonio familiaris. Fuit autem mitis
 & admodum prudens: in colloquiis sua-
 vis atque utilis, & ad animos eorum qui
 dolore affecti essent, permulcendos,
 & ad lætitiâ traducendos aptissimus,
 quamvis dolor eorum prorsus necessari-
 us videretur. Ipse quoque ita affectus
 erat in suis calamitatibus. Nam
 cum grave quoddam & insanabile ul-
 cus ei contigisset, corrupta corporis
 membra secunda Medicis præbuit; ipse
 interim opus faciens, & palmarum fo-
 lia manibus suis texens. Suadebatque
 adstantibus, ne ob ipsius mala morore

afficerentur, neve aliud quicquam cogitarent, quàm ea quæ à Deo fiunt, bonum semper exitum fortiri : idque sibi utile fore, quòd tanta sustinuisset mala : ac fortasse pro peccatis suis : pro quibus hic poenas dare satius fuerit, quàm post hanc vitam. Moses vero mansuetudine & charitate, & languorù curationibus quos oratione sola pellebat, præ cæteris inclaruisse memoratur. At Pior, cum ab ineunte etate philosophari decrevisset, ejus rei causâ paternis edibus egressus, spondit Deo, se deinceps neminem ex propinquis visurum esse. Post quinquaginta vero annos, soror ipsius, cum audivisset eum vivere, præ immoderato gaudio insperati nuntii stupefacta, quiescere non poterat, nisi fratrem videret. Quam in senili etate lamentantem ac supplicantem miseratus ejus regionis Episcopus, scripsit ad præfides Monachorum in Sceti degentium, ut Piorē mitterent. Qui abire jussus, cum refragari non auderet : nefas enim habent Aegyptii, alii que omnes, ut opinor, Monachi, jussus non obtemperare : adjuncto sibi comite perrexit in patriam. Cumque pro foribus paternarum adium staret, nuntiavit se adesset. Cum autem strepitum januæ sensisset, clausis oculis, sororem nominatim allocutus : ego, inquit, sum frater tuus. Contemplare me, quantum placuerit. Illa ingenti gaudio perfulsa, gratias Deo egit. At ille juxta januam oratione facta, e vestigio reversus est ad locum in quo degebat. Ibi effosso puteo, aquam amaram reperit, eaque utens usque ad exitum vitæ perseveravit. Porro ejus abstinentiæ magnitudo insequentem tempore declarata est. Nam post ejus obitum, cum multi in eodem loco philosophari ambiissent, nullus id sustinuit. Verum ut ipse mihi persuadeo, haudquaquam ei difficile erat aquam in dulcem saporem convertere, nisi hoc modo philosophari decrevisset : quippe qui eam cum antea non esset, scaturire fecerat. Certe traditum est Monachos qui cum Mose erant, cum aliquando puteum foderent, & nec vena quæ sperabatur, nec altitudo ulla aquam profunderet, animum despondentes, opus dimittere voluisse : Piorē vero circa meridiem supervenisse, & salutatis primum Monachis, diffidentiam & pusillum animum exprobrasse ;

μη δυσφορεῖν ἐπι τοῖς αὐτῶ παθεσι, μη δ' ἀλο πὶ διανοεῖσθαι, πλὴν ὅτι πρὸς τὸν θεόν πάντως, ἀποιεὶ ὁ θεὸς ἰσχυραῖς σωσθεὶς τοιούτων πειρασθῆναι παθῶν ἢ ἀμαρτημάτων ἴσως ὡς ἐνεκεν ἀμείνον ὑπάκου διδόναι διπλῶ, ἢ μὴ τὴν βίωσιν ταύτην μαστῆς ἢ πρᾶοτην καὶ ἀγάπην ὑπερφουδῶς ἐκκιμηκῆναι (καθ' ἑαυτῶν), καὶ ἰάσεται παθῶν ἐυχὴ καλορθωθῆναι : ὅ τ' ἰαίωρε ἐκ νέου φιλοσοφῆν ἐγνωκώς, ἦν ἵκα δια τῆτο ἔπαρσι οἴκῃ δ' ἐξῆλθε, σωθεῖτο τῷ θεῷ, ἔλοιπε μὲν δ' ἐνα τῷ οἰκειῶν ὄψαδ' μὴ ἢ περὶ ἡκοῦσθαι, ἐπύθετο αὐτὸν ἢ ἀδελφῆ ἦν ἰσὸς δ' ἐχάσθαι ἀμέτρητα ἀφ' ἑαυτοῦ κλυδῶστος καλορθωθῆσα, ἠρεμῆν ὅτι ἠδύνατο, εἰ μὴ θεῶτα τοῦ ἀδελφῶν ὀλοφουροθῆναι δὲ καὶ ἀνίκοῦσθαι ἐν γῆρα ἐλεήσας ὁ παρ' αὐτοῖς ἐπίσκοπος, ἔγραψε τοῖς ἠγεμῶσι τῶν ἐν ἐρημῶν μοναχῶν, ἐκπέμψαι τὸν πῶρε ἀπίαι δὲ πρὸς ἀχθῆς, ὅτι ἔχων ἀνίπειν ἔγδ' ἕμει ἀγγυπτοῖς μοναχοῖς, οἶμαι ἢ καὶ τοῖς ἀλλοῖς ἀπειθῆναι τοῖς ἐπιταγομένοις : ἀπὸ ἀλλοῦ τινος ἀφίκετο εἰς τὴν πατρίδα καὶ σὰς πρὸς τὴν πατρώας οἰκίας, ἐμήνυσεν ἐληθῆναι ἐπὶ τῷ ψοφῆν τὴν δύσιν ἠδ' εἶο, μύσας τὸς ὀφθαλμοῦς, ὀνομασί τὴν ἀδελφῆν, πρὸς τὴν ἑγὼ ἔφη πῶρε ὁ σὸς ἀδελφός : ἀλλὰ ὅτι βῆθαι καλοῖν ἢ μὴν ἐν ἠδ' εἶσα, χαρῶν ὀμολογητῶν θεῷ ὅ τ' ἀπὸ τὴν δύσιν ἐξάμην, ἀνέσπρην εἰς τὸν τόπον ἐν ᾧ ὄκει ἐνθάδ' ὄφρα ὀρύξας, πικρὸν ὕδρ' ὄψαδ' ἔμειναι τῶν ἑγὼ ἔμεινε τῶν κεχημένων : ὁ δὲ μὴ ταῦτα χρόνος, τοῦ πρὸς ἄλλον ἀπέειξε τ' αὐτῶ ἐγκρατείας : ἐπεὶ γὰρ ἔτελεύτησε, πολλῶν ἀποσταθῶν ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ φιλοσοφῆν, ἐδὲ πρὸς ἡ' ἐγὼ ἢ ὡς ἐμαυτὸν πείθω, εἰ μὴ ἢ τῶν τῶν τόπῳ φιλοσοφῆν ἐγνωκεν, ἐχάλεπὸν ἢ αὐτῶ ἐξάμην μετὰ ἀλλοῦ τοῦ ὕδρ' εἰς γῆσιν γλυκῆσαν ὄπε γε κ' μὴ ὄν παντ' ἀπασιν ἀπὸ ἐλύσαι ἐποίησεν ἀμέλει τοι λέγει) ποτὲ τῶ φρέαρ ὀρύσασθαι ὅτι ἀμφὶ μῶσα, μῆτε τῶ πρὸς ὀκαμῆρας φλεῶς, μῆτε πρὸς βῆθαι τὸ ὕδρ' ἀναδιδόναι, μέλλει τὸ ἔργον ἀπαγορεύειν ἔπι τῶν ἢ αὐτοῖς ἀπὸ μῶσιν ἡμέραν τὸν πῶρε, καὶ πρὸς τὸν ἀπασιν ἡμῶν, οἰεῖσθαι ἀπασιαν καὶ μικροψυχῆ

καλεθόντα ἢ εἰς τὴν τάφρον ἔξασθαι, καὶ ὄρουσι τρίτον πληξάσι τὴν γῆν ἀπαχρημαζήσανα ἐναελύσαι τὸ ὕδωρ, καὶ τὴν τάφρον πληρῶσαι ἐπεὶ ἢ ἔξασθαι ἀπῆι, δεομένων τῶν ἀμφιμωσέα γενέσασθαι παρ' αὐτοῖς, οὐκ ἠνέχετο, φήσας μὴ εἶπαι τὰ τῶ ἀπεσάλθαι, ἠνύσθη ἢ ἐφ' ᾧ ἦλθε.

A deinde in fossam descendentem orasse, humumque ligone ter percussisse. Quo facto statim aqua erupisse dicitur & fossam complevisse. Porro cum Prior oratione facta discederet, rogatus à Monachis qui cum Mose erant, ut apud ipsos gentaret, non obtemperavit; haudquamquam ejus rei causa missum se esse dicens: id verò propter quod venerat, confectum esse.

Κεφ. λ΄.

CAPUT XXX.

Περὶ τῶν ἐν σκήτις μοναχῶν, ἀειγῆτος, διδύμου, κρονίου, ἰεροῦ, πυτῦβατος, ἀρσιῶν, ἀμμωνίου, εὐσεβίου καὶ διοσκορίου τῶν ἀδελφῶν, καὶ μακρῶν λεγομένων, καὶ εὐαγρίου τοῦ φιλοσόφου.

De Scetiensibus Monachis, Origene, Didymo, Cronione, Orficio, Putubate, Arfione, Ammonio, Eusebio & Dioscoro fratribus, qui Magni vocabantur: & de Evagrio Philosopho.

Εἰς τὰ τῶν εἰσέπει διέπεσον ἐν ταῖς σκήτις μονασθεῖσι, γενεαί μὲν, ὡς ἔφη ἐν τῶν μαθητῶν ἀνιῶν ἔμεγάλα ἀδελειμμένον καὶ διδύμον, καὶ κρονίον, ἀμφὶ οὗτοι ἐκαθὼν καὶ δεκά ἐνιαυτὸς γενέσθαι καὶ ὁ μέγας δροσίον, καὶ περὶ ἐλάσης καὶ δροσίον, καὶ σεραπίον, οἳ καὶ αὐτοὶ σύγχεροι ἀνιῶν τῶ μεγάλῳ ἐγγύοντο καταγενησάμενοι ἢ ἐν τῶ φιλοσοφίῳ, περὶ ἀντιόχου τῆς μονασθεῖν τῶν δ' αὖ νεανίας καὶ μέσσω ἡλικίαν ἀγούτων, πολλοὶ καλοὶ τε καὶ ἀγαθοὶ σὺν αὐτοῖς ἐγνωρίζοντο καὶ ἀμμωνίου καὶ εὐσεβίου καὶ διοσκορίου ἕως ἀδελφῶν ἀλλήλοις ὄντας, μακρὰς ἐν τῆς ηλικίας ἀκόμαζον λέγει ἢ τῶτον τὸν ἀμμωνιον εἰς ἀκρὴν φιλοσοφίας ἀφελθεῖν, ἀνοήτως τὸ ῥασώνης ἀνδρείως κρατῆσαι, καὶ φιλολόγον εἰς ἀγανθρῶδες ὡς οὗτοι ὡριγέτες καὶ διδύμου καὶ τῶν ἄλλων ἐκκλησιαστικῶν, λόγους διεξελθεῖν ἐκ νέου μέλει τελειῶν ἀπὸν ἀρτι, μὴ δὲνὸς γενέσασθαι ἐν πνεύματι γενομένοι μέλλων δὲ ποτε περὶ χειροτονίαν ἐπιτοκῆς συλλαμβάνεσθαι, ὡς ἀνιῶν ὄντων ἐπίσσει ἀπέναι τὰς ἐπ' αὐτὸν ἐληλυθότας, διπλομένων τὸ ἕως, ἀπῆι ἐφῆ λοιπὸν γὰρ ἢ ἐκόντα μὲ ὁ ἱερατικός νόμος συγχωρεῖ χειροτονεῖσθαι ἀρτιον γὰρ χρῆναι τὸν ἱερεῖα κατασθῆσθαι ἀναχωρησάμενος δὲ, ἐπεὶ τὰ δεῖ ἐγνωσαν ἰσθαιῖσι φυλακίῃ, τῆ δὲ ἐκκλησία σώματι μὴ δὲν μέλει, ἢ μόνον ἀρτιον ἢ τοῖς τρεῖσι οἱ ἱερεῖς, αὐτοῖς ἀνέσπεσαν

Odem tempore in Monasteriis Scetis claruerunt, lenes quidem, Origenes, qui ex magni Antonii discipulis adhuc superaret: & Didymus, & Cronion annos natus decem supra centum: & magnus ille Arfifius, & Putubastes & Arfion ac Serapion; qui & ipsi magni Antonii temporibus æquales fuerunt. Cumque in monastica Philosophia confenuissent, tunc temporis monasteriis illicitis præerant. Ex junioribus vero & in media adhuc ætate constitutis, multi probi atque honesti viri unà cum superioribus illis florebant. Inter quos Ammonius, Eusebius ac Dioscorus: qui cum fratres essent, ob staturæ proceritatem magni vocabantur. Porro hunc Ammonium ad culmen monasticæ Philosophiæ pervenisse narrant, & voluptatem ac desidiam forti animo superasse. Idem admodum studiosus fuisse dicitur: adeo ut Origenis, Didymi, & aliorum Ecclesiasticorum scriptorum libros diligenter evolveret. Ab incunte autem ætate ad extremum vitæ diem, nihil digne coctum præter panem gustasse fertur. Cum vero aliquando capiendus esset ut Episcopus ordinaretur, nec rogando periuadere potuisset iis qui ad ipsum capiendum venerant, ut abirent abscessit sibi auriculâ: abite, inquit. Posthac enim ne quidem si vellem, sacerdotalis lex me ordinari sineret. Integri enim corporis sacerdotem constitui oportet. Illi digressi, posteaquam intellexerunt, Judæis quidem hæc observanda esse: Ecclesiam vero de corpore non curare, dummodo sacerdos integer sit moribus, denuo

Rrrr iij

